

REDACȚIUNEA,  
Administrațiunea și Tipografia  
Brașov, piața mare nr. 30.  
TELEFON Nr. 226.  
Scrisorile nerancate nu se  
primesc.  
Manuscrisele nu se restituie.  
Inserate  
se primesc la Administrațiunea  
Brașov și la următoarele  
BIBLIOTECI DE ABONAMENTI:  
In Viena la M. Dinko Nachf.,  
Nur. Augenthaler & Emerico Les-  
ner, Heinrich Schölkopf, A. Op-  
pelt Nachf., Anton Oppelk.  
In Budapesta la A. V. Golber-  
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-  
opold (VII Erzsébet-körút).  
Prețul inserțiilor: o serie  
garmond pe o coloană 10 bani  
pentru o publicare. Publicări  
mai dese după tarife și invo-  
ială. — RECLAME pe pagina  
3-a o serie 20 bani.

# GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi  
Abonamente pentru Austro-Ungaria:  
Pe un an 24 cor., pe șase luni  
12 cor., pe trei luni 6 cor.  
N-ri de Duminecă 4 cor. pe an  
Pentru România și străinătate:  
Pe un an 40 franci, pe șase  
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.  
N-ri de Duminecă 3 fr. pe an.  
Se prenumără la toate ofi-  
cile poștale din țară și din  
afară și la d-nii directori.  
Abonamentul pentru Brașov:  
Administrațiunea, Piața mare  
târgului Inului Nr. 30. etajiu  
I. Pe un an 20 cor., pe șase  
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.  
Cu dusul acasă: Pe un an 24  
cor., pe șase luni 12 cor., pe  
trei luni 6 cor. — Un esam-  
plar 10 bani. — Atât abona-  
mentele, cât și inserțiile  
sunt a se plăti înainte.

Nr. 194.

Brașov, Joi 4 (17) Septembrie.

1908.

## A doua întrunire a congresului dela Carlovăț.

Nu de mult a apărut în foaia militară „Danzer's Armezeitung“ din Viena un articol intitulat „Adevărul cu privire la propaganda pausărbă“. Acest articol se încheie cu constatarea, că cu ocaziunea sosirii comisariului regesc, a unui membru al guvernului independist, Dr. Günther, la congresul trecut electoral din Carlovăț, portretele generalului Stratimirovici și a generalului Haynau au fost depărtate din palatul patriarhului, unde se țin ședințele congresului național bisericesc. „Nu e departe timpul“, se zice în acel articol, „când chipul lui Ludovic Kossuth își va face intrarea în palatul patriarhului. Cu toate mijloacele se încearcă răspândirea acestui chip în fosta graniță militară sârbo-croată. Nu trebuie deci să prindă mirare pe nimeni, dacă prin sate țărani se opun introducerea acestui chip și dacă în ciuda încercărilor de a-l răspândi se văd în multe case țărănești chipurile Țarului liberator Nicolae din 1848 și a lui Alex. Karageorgievici la stânga și la dreapta portretului Majestății Sale“.

Se afirmă apoi în amintitul articol cum cu măsurile de maghiarizare și cu asuprirea drepturilor bisericești nu s'ar fi mulțumit adversarii Sârbo-Croaților, ei au uneltit în scopul de a desbina poporul-frate; că până la desființarea graniței Croației și Sârbii au trăit în cea mai bună înțelegere, dar că dela 1867 incoace sămănța desbinării aruncată între ei a incolțit. Ziariștii au traversat țara spre a atâța pe Sârbi contra Croaților. S'au înființat în Croația partide maghiaroane și preoți maghiari au deslănțuit un adevărat războiu între Croații romano-catolici și Sârbii greco-orientali. Numai de când și-au călcat cuvântul kossuthiștii față cu rezoluția dela Fiume, au priceput conducătorii croați și sârbi ce joc se joacă cu ei.

De plângerile de felul acesta în contra politicii de *divide et impera* a guvernărilor maghiari, ne-am adus aminte când am aflat despre propunerea ce a făcut-o Sârbul independent Dusan Popovici în congresul bisericesc sârbesc, care s'a întrunit eri în Carlovăț spre a procedea la o nouă alegere de patriarh, după ce cea dintâiu nu a primit aprobarea coroanei. În afacerea lui Valerian Pribicevici, care ca membru al congresului și-a scuzat absența arătând că este arestat în Agram, învinuit fiind a fi luat parte la conjurația pansărbă, Dusan Popovici a propus ca congresul s'alegă o comisiune, care din incidentul declarării lui Pribicevici să facă o moțiune concretă. El și-a motivat propunerea zicând că este știut că azi Sârbii în Croația și Slavonia sunt puși simplamente în afară de lege. Domiciliile lor, scoalele lor, bisericile lor sunt supuse perchiiziției și ei iarăși sunt arestați în număr tot mai mare. „Drept motiv pentru aceasta procedea a guvernului servește aflarea de tricolore sârbești și embleme sârbești, ba chiar de pocale tricolore și chiar și cântarea de melodii sârbești. Evorba aici de niște orgii politice, al căror scop e vădit“. Cu atât mai vârtos cere intervenirea congresului, cu cât „valorile acestor orgii“ impresoaară deja autonomia bisericească. O comisie judecătorească a descoperit nu de mult într-o biserică o țesătură ce acoperea potirul, și a confiscat-o. Tribunalul din Agram a stigmatizat tricolorul sârbesc și pajera sârbească ca criterii de înaltă trădare. Toate aceste, zise vorbitorul, nu sunt decât machinațiunile unui guvern desperat și violent, care calcă deja în picioare libertatea individuală a adversarilor și nu se oprește nici dinaintea bisericilor sârbești. Pe baza de denunțări se fac arestări în masă și aflarea de embleme bisericești naționale se declară de crimă de înaltă trădare. „Aceste embleme, Sârbii le-au adus ca individualitate politică în monar-

chie și li-s'au garantat de privilegiile lor. Dacă steagurile și pajerile sârbești, cari s'au desfășurat până acuma neimpedecate și liber în viața autonomă a bisericii sârbești, învoalvă crima de înaltă trădare, atunci, — exclamă Dusan Popovici — trebuie să declar că sunt mândru a fi un astfel de trădător!“

Așa a vorbit între aplause sgomotoase conducătorul Sârbilor independenți din congres; majoritatea radicalilor însă sub cuvânt, că membrii congresului nu se bucură de imunitate și că nu merge a se amesteca în mersul justiției, a răspins propunerea de mai sus.

Cu această notă s'a introdus ședința de eri a congresului sârbesc și s'a terminat cu o protestare generală contra cetirei în limba maghiară a rescriptului regesc, prin care se respinge alegerea lui Zmejanovici și se ordonă nouă alegere de patriarh.

Sub astfel de auspicii s'a deschis al doilea congres electoral al Sârbilor.

### Iarăși fuziunea partidelor maghiare.

Cercurile politice din Budapesta sunt înformate, că tratările privitoare la fuziunea partidelor maghiare au avut drept rezultat, că s'au stipulat condițiunile, pe lângă cari se va realiza fuziunea partidului independist cu cel constituțional. Planul fusiunii l'a elaborat ministrul Andrassy, care speră că prin fuziunea partidului independist cu cel constituțional va putea trece prin cameră proiectul reformei electorale. *Partidul poporal nu s'a alăturat fusiunii*, deoarece este contrar sistemului pluralității votului universal. Partidul poporal va forma pe viitor un partid de sine stătător.

Socialiștii din Budapesta pregătesc pentru ziua deschiderii parlamentului mari demonstrațiuni în favorul votului universal secret și egal. În aceiași zi se vor ținea de cătră socialiști și în toate orașele mai mari ale Ungariei adunări populare, în care se va cere introducerea de urgență a votului universal secret.

Congresul bisericesc sârbești a fost deschis eri de cătră comisariul regesc

Günther. În rescriptul regal, căruia li s'a dat cetire, se spune, că Maj. Sa, la propunerea ministrului președinte și cu consimțământul consiliului de miniștri, n'a aprobat alegerea episcopului Zmejanovici de patriarh și că congresul e invitat a procedea, cu eschiderea candidatului Zmejanovici, la noua alegere. După cetirea rescriptului, comisariul regesc invită congresul, ca în termen de trei zile să procedă la alegerea noului patriarh. Îndepărtându-se comisariul, congresul a intrat în deliberarea obiectelor dela ordinea zilei.

A bătut la ochi că de frândul acesta n'a avut loc la primirea comisariului regal ceremonia obicinuită cu compania de onoare cu »Gotterhalte« și cu salve de tunuri. Această ceremonie, zice-se, n'auvut loc de astădată la dorința lui Günther.

### Conferența interparlamentară pentru pace se va întruni mâine în 17 l. c. n. la Berlin.

După informațiunile ziarelor berlineze conferința din est an va fi una dintre cele mai cercetate, anunțându-se participarea la aceste conferințe aproape 900 membri. Belgia va fi reprezentată cu 105 reprezentanți, anada 6, Danemarca 49, Germania 82, Franța 44, Anglia 71, Olanda 47, Italia 127, Iaponia 1, Norvegia 25, Austria 111, Portugalia 20, România 43, Rusia 9, Suedia 16, Elveția 7, Spania 5, Statele Unite 26 și Ungaria 95.

Pentruca participanții congresului și opinia publică europeană să se informeze în mod exact cu date și cifre asupra prigonirilor ce românii îndură în Ungaria, redacția »Tribunei« a tradus și tipărit în nemțește statistica pedepselor (»Calvarul«) dictate în Ungaria sub era coaliționistă, reprezentanților naționalităților. Cu prezintarea și distribuirea »Calvarului« se vor însărcina delegații români la conferința interparlamentară. Dintre deputații naționaliști vor lua parte la congres d-nii Dr. Mihail Polyt, decanul luptătorilor pentru drepturile asupriților naționali în Ungaria, un om cu legături foarte întinse în străinătate. Vor mai lua parte deputatul Dr. Ștefan C. Pop și probabil și deputatul Coriolan Brediceanu. Din partea României vor lua parte d-l Emanuel Porumbaru deputat și d-l Grigore Procopiu directorul ziarului »L'Indépendance Roumaine« și alți deputați. D-nul Emanuel Porumbaru este delegatul român, căruia d-l Apopyi i-a făcut acum vre-o 3 ani, la conferința interparlamentară dela Bruxela făgăduială, că ajungând la putere va rezolvi *cesiunea românească spre mulțumirea tuturor*.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

## Gimnastica și musica.

Dacă însăși numirea »gimnastică« prin abuz nu mai însemnează aceea, ce exprimă cuvântul în sine, ne putem așeza — foarte natural — ca și deea gimnasticeii să varieze din om în om, din loc în loc, devenind în cele din urmă o idee mixtă — compusă și... confusă.

Patinat, excursii, joc de popice, înnotat, scrimă, vâslit, bicicletat, dans, lawn-tenis, foot-ball și tot felul de sporturi; atletica grea și ușoară, lupta dela trântă dreaptă până la *giu-gicu* și *giudo* japonez, boxul american, toate acestea la olaltă și în parte au pretenția de a figura ca gimnastică, față de sistemul german și suedez. Culmea degenerării ideii de gimnastică e însă groaza exercițiilor prodigioase de acrobații, clowni și prestidigitatori de circ.

Fără îndoială s'au pus multe poveri în spatele artei gimnastice.

Iată d. es. definiția cam ambițioasă dată de colonelul Amoros, fondatorul unui sistem militar de gimnastică cu mulți partizani. După el gimnastica e știință rezonabilă a mișcărilor noastre, a raporturilor lor cu senzurile, inteligența, sentimentele,

obiceiurile și dezvoltarea tuturor facultăților noastre. Ea îmbrățișează practica tuturor exercițiilor, cari tind a face omul mai curajos, întreprinzător, mai inteligent, mai senzibil, mai forte, mai sârguincios, mai drept, mai sprinten, mai elastic, mai agil și cari îl dispun a rezista intemperiiilor timpului, variațiilor de climă, să supoarte lipsurile și peripețiile vieții, să învingă dificultăți, să corăspundă serviciilor ce le pretinde statul și umanitatea. Binefacerea și utilitatea sunt principalul scop al gimnasticeii; iar practica tuturor virtuților sociale a sacrificiilor celor mai dificile și mai generoase sunt mijloacele; sănătatea, prelungirea vieții, ameliorarea speciei omenești, augmentarea forțelor și bogăția individuală și publică sunt rezultatele pozitive.

Să pornim din punctul fix de orientare adoptat preste tot și să distingem gimnastica în sensul larg și în sensul restrâns al cuvântului acestuia convențional. În sensul prim gimnastica e *cultivarea sistematică și conștie a fizicului nostru, ca mijloc pentru atingerea idealului perfecțiunii corporale*, fiind absolut irelevant ce sistem, ce direcție, ce măsură admitem la exercițiile corporale.

Iar gimnastica în sensul strict al cuvântului va fi: *sistemul educativ al exercițiilor corporale* sau: cultivarea sistematică

și conștie a fizicului, ca mijloc pentru dezvoltarea omnilaterală și harmonică a forțelor fizice pentru stabilirea sau restabilirea echilibrului perfect dintre corp și spirit.

Prima e artă și știință, a doua e știință și artă.

Astfel nu va fi de prisos a răspunde la întrebarea: Există oare vre-o legătură internă între muzică și gimnastică?

Reuniunea română de gimnastică și de cântări din Brașov e un monument viu ridicat ca și în onoarea legăturii de rudenie între cele două surori. Și că acest monument viu apare încă și astăzi ca un sfîș, care neconținut pune întrebarea de sus multora, nu dovedește decât că chestiunea nu e tocmai lipsită de interesul actualității.

Scopul acestor șire e să semnaleze numai un punct de contact între muzică și gimnastică.

Jocul gimnastic\*) nu e o zală de natură principiară sau doctrinară în lanțul, care leagă muzica de gimnastică, din contră e un moment real.

Dacă exercițiile de ordine și cele libere sunt indispensabile din cadrul gim-

\*) Nu servește spre greutate nimănui a numi astfel aceea ce germanul numește *Reigen*, iar ungurul *füzér*.

nasticeii educative, e just și trebuie să aflăm același lucru și despre jocul gimnastic. Gladiatorul, matelotul, Hercules, plugarul, vânătorul, secerișul etc. etc. sunt tot atâtea subiecte, cari prezentate sub forma jocului gimnastic produc aceeași impresie (deși potențată) ca și tradiționalele noastre »Călușerul« și »Bătuta«.

Notele caracteristice ale jocului gimnastic fiind:

a) Esecutarea diferitelor exerciții libere și exerciții de ordine, de cătră un număr anumit de gimnastici, cu considerarea la felurile variații de grupări simetrice.

q) Espreșiunea unei idei simbolice, care se toarce ca un fir roșu în întreg jocul gimnastic.

Arta constă tocmai în alegerea celor mai expresive mișcări, cari singuratec și în totalitatea lor ne vor da ideea fundamentală.

c) Acompaniarea jocului gimnastic de muzică sau instrumentală sau corală, ceea ce tocmai predispuce spiritul privatului, făcându-l accesibil pentru sentimentele intenționate de autorul jocului gimnastic, care în fine poate fi chiar geniul național al poporului întreg.

Urmează, că în jocul gimnastic e de a se căuta punctul principal de contact

**Standard** în contra principiului Bülow. Ziarul londonez **Standard**, vorbind de declarațiile ce le-a făcut principala Bülow în conversația lui cu raportorul său special, îl atacă pe principiul zicând între altele: »Cancelarul german consideră neîncrederea de azi între cele două națiuni (Germani și Englezi) ca ceva neînsemnat și trece cu vederea expectările anti-englize ce le fac profesorii germani prin ziare. Tot așa vrea să ducă în rătăcire opiniunea publică prin asemănarea ce o face între flotele ambelor țări. Bülow știe foarte bine, că Anglia nu dorește o luptă pe viață pe moarte cu Germania, cu toate aceste el riscă niște afirmări neexacte, cari dau naștere bănușii, că o face cu intențiune. Adevărul este că politicienii germani, pe cari voeste să-i împace cu politica sa, sunt așa de dușmani Angliei, încât ca să nu piardă din popularitatea sa, nu cutează a spune ceea ce ar putea satisface Anglia.

»**Standard**» subliniază ce a zis »Quarterly Review», că Rusia ar putea fi adusă la tăcere și Franța ar putea fi înfrântă, ear Olanda, Belgia și Danemarca ar putea fi încorporate Germaniei, flota germană ajungând a stăpâni mările Europei și Zollverein-ul s'ar putea estinde de la marea nordică până la golful Persiei. Singurul motiv ce-l are Germania contra Angliei, zice, este că imperiul britanic nu e nemțesc, ci englezesc; păcatul Angliei este de a împedea pretutindeni în lume ambițiunile germane.

**Conflictul turco-bulgar.** Ziarele turcești sunt informate, că marele vizir și ministrul afacerilor străine răspunzând demersurilor făcute de către agentul diplomatic bulgar pentru faptul, că nu a fost invitat săptămâna trecută la prânzul diplomatic, au declarat, că Bulgaria fiind vasala Turciei, cele două guverne din punctul de vedere politic nu fac decât unul. Pria urmare, agentul bulgar nu poate asista la prânzul reprezentanților străini.

După unele ziare, ministrul afacerilor străine bulgar a declarat comisariatului turc din Sofia, că neinvitarea lui Geșov ar putea avea de rezultat ruperea relațiilor. Demersurile lui Geșov pe lângă câțiva ambasadori din Constantinopol au rămas fără rezultat. Toată presa turcă aprobă atitudinea Porței și consideră incidentul ca lipsit de importanță.

La câteva amănunte asupra incidentului, care a provocat rechemarea agentului diplomatic bulgar din Constantinopol: Agentul diplomatic Geșov, aflând acum câteva zile, că ministrul de externe Tewfic pașa hotărâse să dea un prânz diplomatic și văzând că dânsul nu primește nici o invitație, se interesează să afle pricina. Tewfic pașa fiind întrebă, răspunse că invitarea n'a fost intenționată și să încercă să invite verbal pe Geșov. Acesta însă așteptă invitarea scrisă și neprimind-o, ceru lămuriri dela Poartă. După multe discuții i-se declară în sfârșit, că nu poate fi invitat, de oarece nu face parte din corpul diplomaților propriu ziși. Ministrul de externe bulgar Paprikov, informat despre incident, a comunicat comisariatului otoman din Sofia, că la Constantinopol se alege un moment foarte nepotrivit spre a se arăta vasalitatea principatului bulgar și că guvernul bulgar nu va trece cu vederea șicanele aceste. Geșov a primit numai decât ordinul să părăsească Constantinopolul.

între muzică și gimnastic, și că muzica, departe de a fi aservită intereselor gimnastice, tocmai în jocul gimnastic aflăm un bogat izvor de inspirațiune.

Negreșit trebuie făcută distincția cuvenită între jocul gimnastic și dans, deși în țesă generală aceleși note le caracterizează pe amândouă. Neîfiind însă scopul acestor șire a prezenta o analiză amănunțită a jocului gimnastic paralel cu a dansului nici referitor la tehnica, nici la teoria lor, e de ajuns amintirea momentului bărbătesc, s'ar putea zice răboinic, față de grațiositatea plăcută a dansului.

Făcând un salt la aparență bruscă — și licet — adaug concluzia, că nu poate fi numit decât fericit momentul de inspirație al întemeietorilor reuniunii române de gimnastică și de cântări din Brașov, când au combinat într'un mod atât de semnificativ muzica cu gimnastica, direcționând quasi dezvoltarea gimnastice noastre naționale.

Iar cauza că există încă nedumeriri în ce privește raportul de coordonare între muzică și gimnastică se bazează între altele în primul rând pe ignorarea jocului gimnastic și pe preterarea notei artistice din concepția gimnastice.

Vasile Vlaicu.

Din Constantinopol se anunță, că guvernul turcesc nu dă nici o importanță incidentului cu Bulgaria. Grecii din Constantinopol cred însă, că Bulgaria, geloasă de succesul politicii grecești pe lângă Poartă, înăbușește incidentul spre a dobândi recunoașterea independenței sale.

**Evenimentele din Maroc.** Nota franco-spaniolă în chestiunea recunoașterii sultanului Hafid a fost remisă erii Puterilor. Nota stabilește, că chestiunea recunoașterii lui Hafid trebuie să fie rezolvată după principiile, pe cari s'a format și s'a menținut înțelegerea Puterilor în chestiunea marocană dela actul dela Algeiras. Franța și Spania consideră, că interesul lor special în Maroc le dictează să prezente celorlalte guverne propuneri și, formulând aceste propuneri, a luat ca regulă că recunoașterea noului maghzen ar trebui subordonată obținerii unor garanții comune pentru interesele tuturor străinilor, garanții cari ar fi următoarele: confirmarea actului dela Algeiras; confirmarea tuturor celorlalte tratate și angajamente ale maghzenului față de guvernele străine, față de corpul diplomatic și de particulari; primirea răspunderii datoriiilor maghzenului; confirmarea puterilor comisiei de despăgubiri dela Casa-blanca, noul sultan recunoscându-se răspunzător de plata acestor despăgubiri; desaprobarea oficială și formală a războiului sfânt prin scrisori șerifane trimise orașelor și triburilor; adoptarea imediată de măsuri necesare pentru a asigura siguranța împrejurul porturilor și pe principalele drumuri, cari merg în interior. După obținerea acestor garanții, Hafid ar putea fi recunoscut oficial. Puterile ar conserva fîrește dreptul de a cere direct dela noul sultan regularea chestiunilor, cari ating interesele lor particulare, mai cu seamă în ce privește pe Franța și pe Spania, rambursarea cheltuelilor militare, plata despăgubirilor pentru omorurile naționalelor lor. În fine s'ar cuveni ca noul sultan să acorde un tratament onorabil lui Abdul Aziz și să se recomande echitatea față de funcționarii predecesorului său.

## De pe Someș.

(Fondul de penziune al preoților, văduvelor și orfanilor de preot din dieceza Gherlei. — Schimbări în sânul corpului profesoral preparandial. — Parastas pentru Regina M. Sa Elisabeta. — Teologii noi.)

În preajma regulării congruei clerului român unit s'a ivit o chestiune foarte momentuoasă și de interes primordial pentru soarta clerului din această dieceză, anume: crearea unui fond de penziune preoțesc și ameliorarea penziunii văduvelor de preot din dieceza Gherlei.

Ca să pot lumina mai bine această chestiune momentuoasă, cred că va fi de interes să espun mărimea penziunii de până acuma a văduvelor de preot din diecesa noastră atât de vastă. Ce e drept diecesa Gherlei dispune de multe fonduri, dar cele mai de frunte dintre acestea, cum e d. e. fondul viduo-orfanal, sunt o adevărată mizerie.

Nici un slujbaş de rând nu rămâne în condiții atât de amare materiale, cum rămân preotesele văduve unite din dieceza Gherlei, cari se împărtășesc de o penziune anuală de 120 cor. (cele cu copii minoreni) și 100 cor. (cele fără copii și cu copii maioreni).

Penziune de batjocură, cu care este absolut imposibil să trăiești!

Între astfel de împrejurări ideea augmentării fondului de penziune a fost ca și căzută din cer și întâmpinată cu multă însuflețire.

Această idee a încolțit într'un sobor preoțesc, ținut pe la începutul lunii lui Iulie în Gherla pentru revizuirea fondurilor diecesane.

În această adunare s'a fost ales o comisie pregătitoare în frunte cu vrednicul protopop al Bistriței, d-l Gerasim Domide, care a fost însărcinată, să facă un prospect referitor la crearea și susținerea unui fond de penziune pentru preoți și văduvele lor. Prezentându-și comisia prospectul elaborat, acela a fost primit cu unanimitate din partea adunării, iar consistoriul diecezan l'a trimis fiecărui protopopiat, ca și singuraticii preoți să se pronunțe asupra lui, înainte de a fi desbătut din partea consistoriului.

Lucrările, cari până acum sunt încă numai în stadiul începutului, s'au continuat mai departe în taină convocându-se cele 33 de tracte ardeleni protopopești din dieceza la consfătuire în trei centre mai mari:

în Șimleul Silvaniei, Dej și în Sămeșu Mare.

La conferința din Dej, ținută în 12 August, dintre cele 18 tracte protopopești invitate au fost reprezentate prin delegați (protopopul și doi preoți), 16 tracte protopopești. Conferința a avut loc în spațioasa biserică românească unită fiind deschisă prin o cuvântare nimerită din partea părintelui-protopop al Dejului, Ioan Velle.

Ca prezident adhoc a fost aclamat Rev. Domn Ciril Deac, vicar foraneu în Năsăud, care ocupând scaunul presidial în cuvinte călduroase îndeamnă pe preoții adunați la o vrednică conlucrare pentru intruparea ideii mărețe de mai sus.

Luând apoi cuvântul pâr. protopop G. Domide face istoricul chestiunii și propune primirea înființării și susținerii fondului amintit după modalitățile propuse de comisia pregătitoare, ceea-ce conferința după o discuție lungă o și primește.

Chestiunea mai are să treacă prin sinoadele tractuale, iar după aceea va delibera consistoriul.

Ideea acestui fond este cât se poate de frumoasă și vrednică de laudă. Și sperăm că și sinoadele protopopești o vor primi cu însuflețire contribuind astfel la îmbunătățirea sortii preoților îmbătrâniți și a preoteselor văduve și orfanilor de preoți! După planul acesta penziunea preoteselor s'ar ridica de-oacumdată la 300 coroane pentru preotesele cu copii minoreni și 200 coroane pentru celelalte.

O sumă, cu care mai cu greu poți — muri de foame!

\* \* \*

La preparandia română din Gherla, devenită faimoasă în urma cazului profesorului A. Domide, s'au făcut schimbări favorabile în sânul corpului profesoral. S'au angajat profesori noi calificați — sau cel puțin absolvenți de filosofie — în locul celor de pân' acum căzuți acolo ca și »Pilat în Credeu». Dintre profesorii vechi au rămas, afară de d-l director Canonicul Dr. Fabian, numai profesorul Il. Boroș, un destoinic și cel mai vechiu profesor la institut, și catichetul Teodor Morariu, actualul fondurilor diecesane.

Profesorii cei noi sunt d-nii: Eugen Széles (l. română și magh.) și Vasile Botha (geografie, istorie, germană) ambii absolvenți ai facultății filosofice dela universitatea din Cluj, Hermán Szilasi (matematică, fizică, chimie și gimnastică), abs. al facultății filosofice din Pesta și Drd. Ioan Șanta (română, desen și caligrafie) abs. al facultății teologice dela univ din Pesta. Sperăm că activitatea noilor profesori va fi în contradicție cu numele familiar — care însă nu împoartă! În această speranță le dorim succese bogate pe cariera nouă!

\* \* \*

Joi, în 10 l. c. a fost aniversarea morții răposatei regine Elisabeta, din care incident s'a săvârșit câte un parastas în toate bisericile de aici. În biserică cea nouă românească parastatul a fost celebrat cu mare pompă din partea alor 9 preoți, pontificând Rev. D. Ioan Georgiu canonic-vicar gen. episcopesc, asistat de 3 canonici, 2 protopopi și 3 preoți. Au fost de față elevii dela preparandie și școala normală conf. Autoritățile civile și militare încă au fost reprezentate.

\* \* \*

Martți în 15 l. c. se încep cursurile teologice în seminarul român din loc.

Pe anul I. la teologie dintre cei 34 concurenți au fost primiți următorii 17 inși:

Pentru seminarul central din Budapesta: d-l Teodor Pop; pentru seminarul din Oradea-mare: d-l Victor Széles; pentru seminarul din Gherla: d-nii: I. Ardelean, S. Anderco, A. Bidian, V. Caba, V. Câmpian, A. Darabant, V. Modi, E. F. Negruțiu, I. Nemes, I. Pop, V. Rebreaș, A. Sângeorzan, A. Șorobetea, V. Todoran și A. Cadar.

Prin succesele din vara aceasta obținute cu corul în Șimleu și mai cu samă în Dej, d-nii teologi din Gherla și-au câștigat un fel de renume de altfel binemeritat, care ar fi păcat să și-l piardă în viitor. Să nu se uite, că rolul muzicii este de o importanță netăgăduită în cultura unui popor și în special a poporului nostru.

Iar primii și cei mai chemați cultivați și propagatori ai muzicii ar trebui să fie preoții și învățătorii. De cei din urmă după legea nouă scolară puțină speranță ne legăm. Rămân deci preoții, cari ar trebui să contribuie mai mult la ridicarea evlaviei în biserică și prin cântări armonioase cântate — și nu mornăite ori sberiate, după cum se întâmplă aceasta prin cele mai multe locuri. Ca însă preoții

să poată lucra mai cu succes și pe terenul muzicii bisericesti, este neapărat de lipsă ca să își câștige baza în seminar, unde — contrar obiceiului de altfel învechit și rău de pân'acum — cultivării muzicii corale să i se dea atențiunea cuvenită. De altfel avem nădejde, că în viitor se va și face aceasta cu atât mai vartos, că și superioratul teologilor gherleni s'a convins despre frumoasele succese ale corului teologic, cu care numai mândri se pot.

Vrednicul conducător al corului, d-l George Groza, a absolvat ce e drept, dar noi credem, că s'ar putea afla modalități, cu care acest tânăr harnic să poată fi angajat la oarecare oficiu diecezan din gremiu, dându-i-se astfel ocaziune să se ocupe și cu corul teologilor și cu cela al preparanzilor.

Zenius.

## Contramandarea congresului studentesc din Iași.

Ivindu-se în timpul din urmă divergențe de păreri și piedeci de altă natură în sânul studentiei din România, privitoare la ținerea proiectatului congres studentesc în capitala Moldovei, membrii comitetului organizator s'au întrunit alături în Iași, și după lungi dezbateri au decis contramandarea congresului.

Din procesul verbal, ce s'a luat la această consfătuire și care s'a trimis spre publicare și ziarului român, reproducem următoarele părți, prin cari se indică motivele contramandării.

Luând cunoștință: 1. De comunicările făcute de delegații noștri d-nii Eduard D. Lăzărescu și G. V. Măcărescu, trimiși la București pentru a se informa de hotărârile colegilor noștri din Capitală în privința congresului, comunicări cari ne îndrituiesc a crede, că e o lipsă desăvârșită de înțelegere între studenții bucureșteni, cari n'au putut cădea de acord nici asupra delegaților, cari ar urma să ia cuvântul, nici asupra modului de a fi reprezentată la acest congres. 2. De nesiguranta participării în număr suficient a studenților de dincolo. De hotărârea primăriei de Iași și a autorităților de a da concursul pentru primirea și găzduirea congresiștilor numai în caz când ar fi dovezi sigure de serioșitate și reușită. Convingându-ne, că este cu neputință așa cum stau lucrurile și cu actuala stare de spirite de a ținea un congres pur cultural și național cum era decizia din primul moment,

Holărâm: Contramandarea congresului, rămânând ca reluarea ideii unui congres să se facă atunci când împrejurările vor fi mai favorabile și mai cu seamă va fi timp suficient pentru o bună și înțeleaptă organizare.

Socotind de asemeni că e de datoria studenților din Iași, cari au dat în atâtea împrejurări dovezi de eminenți organizatori și de deplină serioșitate, să-și ia însărcinarea organizării congresului, a cărui necesitate se învederează din zi în zi mai mult.

## STIRILE ZILEI.

— 3 Septembrie v.

**Procesul nostru.** Măne se va pertracta înaintea curții cu jurați din Târgul-Mureșului procesul ce s'a întentat ziarului nostru pentru reproducerea cunoscutei scrisori a fruntașilor celui adresată lui Björnson în afacerea persecuțiunii Slovacilor din Ungaria și publicată de acesta sub titlul »Opresiunea maghiară» în revista franceză »Courriere Européen». Acuzatul Ioan Spudercu va fi apărat de d-l Dr. Cassiu Maniu, avocat în Cluj.

**Maj. Sa Monarchul în Vesprim.** Eri la orele 4 1/2 p. m. a sosit în Vesprim Maj. Sa Monarchul, fiind primit în mod sărbătoreț de către poporațiunea orașului.

**Cununie.** Doamna Sofia V. Albu ne face cunoscut căsătoria ficei sale Eugenia cu d-l Alceu Moldovanu. Actul cununiei se va oficia Duminică 7 Septembrie 1908 ora 3 p. m. în casele d-nei Sofia V. Albu din Piatra-Neamț. — Piatra-Neamț. 1908. București. — Felicitările noastre!

**Lista viriliștilor comitatului Făgăraș.** Din Făgăraș ni-se scrie cu data de eri: Pe 19 Septembrie a. c. este convocată comisiunea verificatoare a comitatului Făgăraș, pentru compunerea listei viriliștilor pe anul 1909. Atrag deci atențiunea tuturor contribuabililor, cari conform § 26 al legii municipale (art. de lege 21 din 1886) au dreptul a cere, ca la compunerea listei viriliștilor să li-se compute darea dublu — să înainteze cererea către comisiunea verificatoare în scris până la ziua

numită, sau să se prezenteze la ședință și să ceară verbal computarea îndoită a dărei. Minimul dărei pentru a ajunge în lista viriliștilor poate să fie de la 200 coroane în sus. Lista viriliștilor se compune pe baza conspectului dat de oficiul de dare.

Spre orientare am scos din conspectul oficios pe *românii*, cari au dare mai mare: Dr. Iancu Mețianu 1026 cor., Dr. Ioan Șenchea 874 cor., Dr. N. Șerban 838 cor., George Guțman 805 cor., Ioan G. Bărbat 791 cor., George Ghimbășan 487 cor., Nicolae Garoiu, avocat 338 cor., Dr. O. Vasu 428 cor., Dr. I. Turcu 278 cor., Dr. T. Popescu 221 cor., Dr. A. Micu 497 cor., Dr. L. Pop, adv. 324 cor., Dr. Perția medic 116 cor., Andrei Cerbu 374 cor., Ioan Comșa Baiu 417 cor., Ioan I. Comșia 411 cor., Teodor Vulsan 357 cor., Nicolae Lupu 358 cor., George Moșoiu (Zărnești) 351 cor., Candit Mesaroșiu 308 cor., George Enescu (Poiana Mărului) 462 cor., Ioan N. Grozea 305 cor., Haralampie Ungur 282 cor., Benjamin Clocotian 279 cor., Nicolae Școrțea (Țânțari) 291 cor., George Gavriliță (Țânțari) 435 cor., George Vasu comerciant 291 cor., Danila Gabor inginer 191 cor., Dr. Pralea avocat 181 cor., Ioan Scorobetu 224 cor., George Taflan (Beclean) 269 cor., George Bruda (Galați) 280 cor., Filimon Balan 656 cor., George Tunsoiu 386 cor., Nechita Lelutișu 201 cor., Nicolae Șerban, preot 177 cor.

Aceia cari nu sunt luați în conspect cu toată darea ce o plătesc, au dreptul să ceară computarea întregii dări, dovăduindu-o cu extras din tabela de dare (oficios) sau cu cartea de dare. — Dr. Ioan Șenchea.

**Profesori noi la gimnaziul din Năsăud** au fost aplicați d-nii Dr. V. Seni și Dr. Dragoș.

**Pe mormântul Domniței Olteia**, dela mănăstirea Probota din Suceava s'a așezat o placă cu următoarea inscripție: »Această piatră de mormânt a Olteii, mama lui Ștefan cel Mare, s'a strămutat în locul de înmormântare al Domnilor la anul 1904, când poporul românesc întreg a pomenit patru sute de ani împliniți dela săvârșirea fiului ei.«

**În onoarea d-lui A. P. Bănuțiu**, director artistic al Societății teatrale, scrie »Rev. Bistriței«, s'a dat Vineri seara în Cohalm, locul său natal, o cină bogată, la care a luat parte toată inteligența din loc, precum și d-nii Ig. Mircea, prof. Ursu etc. din România. S'a petrecut bine și s'au cântat arii românești făcându-i-se d-lui Bănuțiu însuflețite ovățuni.

**O conferință a executorilor** s'a ținut săptămâna trecută în Pesta sub presiul judeului emis Fábrián Ferencz. Conferința s'a ocupat cu introducerea în vigoare a novejii execuționale, desbătându-se chestia și întrebarea: ce nu se poate sechestra? după ce în noua lege e zis numai atâta că: mobile de casă și bucatărie necesare, fără a se specifica acelea. După mai multe discuții s'a decis, că nu se vor putea sechestra dintre mobilele de casă următoarele: 2 paturi, 2 dulapuri, 1 masă, 6 scaune, 1 masă de spălat, 1 lampă, — din cele de bucatărie nu se poate cuprinde nimic. Execuția pe viitor se va ține numai în favoarea aceluia, care o va cere.

**Sfințire de biserică în Bolan.** Luni în 8 (21) Septembrie a. c. se va celebra actul sfințirii bisericii gr. or. din Bolan oficiat de Preacuvioșia Sa d-l Dr. E. Miron Cristea, ca mandatar al I. P. Sale Archiepiscopului. La festivitatea aceasta sunt poțiti toți Românii de bine. După sfințire, va fi masă comună în sala școlii din loc, cu preț de participare de 2 cor. Cei ce doresc să ia parte la prânzul acesta, sunt rugați a se anunța cu 2 zile mai înainte, On. D-l Iosif Crișan paroh în loc (u. p. Felső-Bajom). Invitări speciale nu se fac. Pentru comitetul parochial Iosif Crișan, preot gr. or.

**O invenție românească.** D-l Laurentiu Perhaiu (de prezent greffer la un avocat în Orăștie) a inventat un briceag pentru desfacerea cutiilor de conserve alimentare, luând brevet pentru America (Washington, 10 Iulie 1908) și urmând a lua pentru Germania și monarhia noastră. Instrumentul e de construcție simplă, nimerită și de mare folos. Căci numai turiștii și vânzătorii ne-ar putea spune câte bricege strică cu desfacerea cutiilor și numai bietecele cătane ne-ar putea informa de câte ori își iau refugiul la baionete pentru acelaș scop.

Dorim succese inventatorului ca să-și poată exploata după merit invenția și sub raportul financiar. — gl.

**Aviz.** Fiindcă mai mulți dintre învățători s'au adresat pe la diferite librării după cartea »Metodul Etonomic aplicat la învățarea cebilului și scrisului românesc«

de Gh. B. Boeriu și Gh. Codrea, vestim pe calea aceasta pe toți cei ce se interesează de această nouă procedură metodică, că cartea fiind tipărită numai într'un număr restrâns de exemplare, nu e dată în comisiune nici unei librării; cei ce doresc să și-o procure, să se adreseze direct la autori, în *Viștea de jos (Alsóvíst)*, com. Făgăraș, de unde trimițând înainte 2 cor. 10 fil. primesc cartea francată.

**De vânzare cu preț moderat o căteia** de un an rasa »Lionberger«. Informațiuni mai de aproape se pot căpăta în Vila Kuschmann (Wald Caffee).

### Problema educației morale în școli.

În zilele de 25—29 Sept. n. a. c. se va întruni la Londra primul congres internațional de pedagogie morală. Pentru întâiași dată educatorii din toată lumea vor avea a-și arăta părerile în privința problemei, așa de nespuse de însemnate, a formării caracterului.

Președinți de onoare ai congresului sunt miniștrii de instrucție ai Angliei, Franței, Italiei, Belgiei, Japoniei, Rusiei, României și Spaniei. Vor lua parte peste o mie de specialiști. Mai toți fruntașii pedagogiei din Europa. Statele-Unite și Japonia, fără deosebire de religie și partid, vor fi de față.

Congresul se va îndeletnici numai cu problema educației morale în școli. Iată câteva din conferințele ce au a se ține: Starcke (Copenhaga), despre educarea morală a copiilor în școală; Eickhoff (Remscheid), despre școala unitară; Kowalewsky, despre educația morală în școlile rusești; Sir Arthur Hort, despre valoarea morală a selfgovernment-ului în școală; Miss Grant, despre greutățile ce se întâmpină în școlile pentru copiii clasei cele mai sărace; Trüper (Iena) despre educarea morală a copiilor rămași în urmă; Tönies (Kiel), despre sinuciderea la școlari.

Despre educația împreună a băieților și a fetelor, despre serbările școlare, despre literatura tinerimii, despre educația morală în închisori vor vorbi cât mai mulți. Despre educarea morală sistematică în școli vor vorbi 14 specialiști, între cari Ferd. Buisson și Penzig. Despre biologie și educarea morală 8. Se va vorbi despre educația morală dela grădinițele de copii și până în universități.

Se vor face și lecții practice model în limba franceză, engleză și germană.

### Școala mamelor.

(Fine.)

Este ceva îngrozitor! o situație teribilă, ca o ființă neajutorată, precum este un copilăș care reclamă o îngrijire neîntreruptă, să fie încredințat unei mame, care numai atâta știe despre el, că respiră; iar când ar fi »lumina ochilor mamei« prin dragălașia lui, când zice primul cuvânt: »mamă«, este dat pe mâna servitoarelor stupide, și fără de inimă.

Pentru un »bal« se fac toate pregătirile, — zice autorul — nici cele mai minuțioase lucruri nu se trec cu vederea. Mii de precepte se imprimă în inima fiecei din partea mamei sale, într'u a urma conform șabloanelor sociale; iar simțul de datorie, și cu acesta, privirea în viitor, de sigur nu i se pun în perspectivă.

— Am cunoscut o mamă din societatea înaltă, care a muștrat pe fiica-sa, »de ce este așa tăcută«. »Ce să vorbesc?«, întrebă bătaia. »Vorbește și prostii, numai să nu taci!«

Datoria de mamă se desconsideră, deși este cea mai sublimă dintre toate; ea reclamă multă abnegație; și totuși i se dă mai puțină importanță, decât unui »bal« sau »jocuri«. Cea mai importantă și sfântă îndatorire de mamă, se desconsideră, lăsând ca întâmplarea să întocmească pe viitor cele mai gingașe legi ale firei, de a fi mamă; ca firea să le întocmească, acolo, unde, Dumnezeu, au trimis copii.

Aceasta încredere oarbă, va fi fost odată convingătoare, azi însă nu. Azi e acuzată de indolență acea mamă, care lasă în grija întâmplării, și a firii, pe fiitorul om. Deoarece, legile firii se estind singure numai la animale; — animalului îi dă natura toate mijloacele, pentru dezvoltarea fizicului, și instinctului său, de a exista.

Acolo, unde vom lăsa pe om în inferioritate, în care a crescut animalul, în acelaș leagăn al naturii, fără de ajutorul nostru, dezvoltându-se numai fizicul său, acolo omul ca ființă fizică, va rămânea pe nivelul animalului.

Natura distinge forțele primitive, pune în acțiune primele instincte, însă

vecele ființe, nu le poate omul de azi stăpâni, decât prin o îngrijire recerută în timpul dezvoltării copilului, încă din fașe.

Educația este înarmarea omului pentru luptă; armă care ne însoțește pe toate cărările vieții; la aceasta armă suntem avizați cu toții. Și este datoria părinților, ca sa se procure fiilor lor aceasta armă, și cum să o poarte, cum să fie arma aplicată? ca prin aceasta să devie inzeștrați, cu forțe intelectuale, astfel, ca să știe plăcerea și voința — în direcțiile cele mai rezonabile — delăturând înclinările spre indolență, prin forțe noi de activitate. Să evite înclinările spre lăncezire, reînoid o vivacitate, care este izvorul forței de muncă și de gândire sănătoasă.

Aceasta este marea problemă: de a cerceta și a cunoaște copilul și înclinările lui, cu calitățile lui ascunse, lipsele și greșelile, precum căutăm parchetul unui salon, căutare în ce stadiu este, înainte de a începe jocul, având față de noi precauțiunea ca să nu alunecăm, fiind-că nu ne-ar plăcea să cădem.

Cu câtă precauțiune căutăm a ne evita căderea noastră, cu acea precauțiune trebuie să ne îngrijim, ca să nu cadă copiii noștri, pe calea necunoscută și plină de ghimpi a vieții, în calea cărora se grămădesc adese stânci nenumerate.

Este cam straniu — zice autorul comunicatului — ca străinii să dea direcțivă mamei, precum să-și îngrijească și crească tânăra sa mlădiță. Credem însă, că acele mame, cari încă n'au înțeles plânsul copilului lor, în urma acestei școlae, cu lecțiile cari cuprind educațiunea, sau școala pentru mame, vor înțelege plânsul mititelului de azi, și al omului de mâine.

Când Berlinul și Viena au luat astfel de inițiative, aceste metropole europene, cari dispun de școli și stau pe cel mai înalt nivel de cultură, ce să zicem noi, rămași cu atâtea grade mai jos în cultură?

Școala morală și educația îngrijită a ficelor noastre, poate va înlocui ideea sollicitată de trebuințele unei adevărate școlae a mamelor. Trecutul ne-a dovedit, că am avut și avem și mame adevărate și de acele cari sunt preocupate numai de sine. Nu este pădure fără uscături. Denotă spiritul timpului.

Tradus de Ifigenia.

### ULTIME ȘTIRI.

Viena. 16 Sept. Ministrul de externe bar. Aehrenthal a plecat ieri de aici la Büchlau pentru a să întâlnească cu ministrul de externe al Rusiei Isvolski.

»Politische Corespondentz« relevă faptul, că cercurile politice austro-ungare vor aprecia ca un eveniment important știrea despre întrevăderea dintre d-nii Aehrenthal și Buelow, care pune sfârșit întrevăderilor lui Aehrenthal cu persoanele dirigente ale marilor Puteri, a căror serie a fost deschisă acest an prin vizita lui Buelow la Viena. Această întrevădere e o probă vizibilă, că vechea înțelegere austro-rusă nu a fost înlocuită.

Cu ocaziunea întrevăderii dintre d-nii Aehrenthal și Isvolski, ziarul »Fremdenblatt« amintește acțiunea comună pentru reforme a Austro-Ungariei și Rusiei în Macedonia și relevă atitudinea identică a lor față de noul regim constituțional din Turcia. — Ziarul zice că paralelismul punctului de vedere al celor două puteri, față de Orient, pe cum și faptul că recenta desfășurare a faptelor și a situațiunii în Turcia, nu este coaptă pentru rezultate definitive, trebuie să impue celor două puteri ideea, că o cooperațiune armonică, precum s'a dovedit utilă în ultimii ani, este azi chiar pentru a servi cât mai bine, nu numai interesele particulare ale celor două state, dar și scopul general al menținerii păcii.

### Bibliografie.

A apărut Nr. 357—359 din »Biblioteca pentru toți« cuprinzând: »Ce e cerul« (astronomie populară) de Camille Flammarion, traducere de Victor Anestin.

Dintre toate scrierile celebrului astronom francez, cea mai cunoscută și mai

populară este, de sigur »Ce e cerul?« care a avut nu numai în Franța dar în toate țările culte, unde a fost tradusă, succesul cel mai desăvârșit. Explicația acestui fapt stă în talentul de popularizator al lui Flammarion, în darul lui neîntrecut de a prezenta adevărurile științifice cele mai grele sub o formă ușoară, plăcută și pe înțelesul tuturor. În lucrarea aceasta, învățatul francez a voit, după cum spune singur, să rezume pentru o mai ușoară ceterie, la îndemâna tuturor inteligențelor curioase de a se instrui, totalitatea descoperirilor și să facă o cărtică, care să fie un roman al cerului. Și e chiar un roman. Ceteritorul e captivat dela început de frumsețea stilului și citește cartea cu impresia că citește o operă aleasă literară; abia la sfârșit bagă de seamă că a rămas cu multe, variate și serioase cunoștințe astronomice. Traducerea — făcută cu multă îngrijire de d-l Victor Anestin — e prevăzută cu 64 gravuri de o execuție admirabilă, care fac și mai lesnicioasă înțelegerea cuprinsului. Prețul 90 bani. De vânzare la Librăria Alcalay, București și la toate librăriile din țară. A se cere gratis catalogul complet al »Bibliotecii pentru toți«.

### Cărți noi.

În institutul de arte grafice »Minerva« au apărut următoarele cărți frumoase:

*Titu Maiorescu*, »Critice«, Volumul I, prețul 1.50 cor.

*C. Sandu-Aldea*, »Pescar de Islanda« prețul 1.50 cor.

*Ludovic Dauș*, »Iluzii« roman 1.50 corcane

*Ion Bărbăntu*: »Dor pustiu«. C. 1-50

*N. Dunăreanu*. »Răsplată« (nuvele). Prețul cor. 1.50.

*I. L. Caragiale*. »Momente, Schițe, Amintiri«. Prețul cor. 2.—

*Adina Gr. Olănescu*. »Cugetări«. Prețul cor. 1.50.

*Guy de Maupassant*. »O viață« (umilol adevăr) traducere de *Em. Gârleanu*. Prețul cor. 2.—

*Cor. Moldovan*. »Cântarea cântărilor«. Prețul cor. 1.—

*Caton Theodorian*: »Sângele Solovenilor«. Cor. 1-50.

*C. Sandu-Aldea*: »Sfaturile unui plugar luminat«, cărticica I-a. 50 bani.

*Al. Cazaban*: »Chipuri și suflete«. Cor. 1.50.

*Maria Bănuțescu*. »Extaz« (poezii). Prețul cor. 1.50.

*M. Sadoveanu*. »Dureri înăbușite« ediția II. Prețul cor. 2.—

*M. Eminescu*: »Poezii postume«, ediție nouă. Cor. 1-50.

Se pot procura și prin librăria »Gazetei Transilvaniei« în Brașov și a se adauge la fiecare porto 10 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.  
Redactor respons.: Victor Branicea.

### Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul Dr Lahmann — cu toate întocmirile modene ale terapiei fizicale și dietetice; 1/2 oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzendorf bei Wen.

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza

### Pentru combaterea Anemiei

folosiți Emulsiunea lui Scott, care care înmulțește sângele, și curând să formează carne solidă și sănătoasă.

### Emulsiunea Scott

are efect și la tineri și la bătrâni.



Intrămarea iute vă va surprinde și mulțumi, convingându-vă, cum a convins pe mulți alți în decursul celor 32 ani trecuți. (2)

Veritabilă numai cu marca — pescarul — ca semn de garanție a procedurii lui Scott. Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani Se capătă în toate farmaciile.

**Dela „Tipografia și Librăria“  
A. MUREȘIANU, Brașov  
se pot procura următoarele cărți**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandările.)

„Opere complete“ de N. Nicolescu, C. Stamati și V. Cârlova la o altă într singură Broșură. Prețul 1 cor. 50 plus porto 10 bani.

Din opere complete a lui Ioan Creangă a apărut ediția a doua. Prețul 1 cor. 50 fil plus 20 b. porto.

O. Goga „Poesie“ din editura „Minerva“ premiate de Academie și costă numai 1 cor. plus 10 bani porto.

Nestor Urechidă: „In Bucegi“ (Narațiune) Format octav mare pagini 285 preț 1 cor. 50 plus 20 porto.

„Popasuri vânătorești“ de Ion Bârseanu pe 205 pagini format octav mare preț 1 cor. 1.50 bani plus 20 bani porto.

M. Sadoveanu. Amintirile căprului Gheorghidă. Pagini 280. Prețul Lei 2.

Ludovic Daus: „Doamna Oltea“ (Mama lui Stefan cel mare) poem dramatic în versuri. Musica de d-l D. G. Chiriak. Piesa aceasta s'a jucat pentru prima oară pe scena Teatrului național din București în seara de 19 Noemvrie 1904 la reprezentăția de gală dată cu ocazia jubileului de 400 ani dela moartea lui Ștefan cel mare. Poemul e scris pe 62 pagini. Costă 1 coroană plus 10 bani porto.

D. C. Moruzi: „Rușii și Românii“ o' o prefață de N. Iorga. Prețul cor. 1.50.

„Călăuză stațiilor balneare“ de Aurel Scurtu. Prețul 1 cor. 50 fil. plus 20 bani porto.

N. Iorga: „Negotul și meșteșugurile în trecutul românesc“. Prețul cor. 2.50.

„Doamne ajută-ne“. Schițe din popor de Romulus Cioflec, à 2 coroane plus 10 bani porto.

Al. I. Odobescu opere complete. Vol. I. Pagini 360. Prețul Lei 1.50. Sandu Aldea „Cărticica plugarului“ —50 bani plus 10 bani porto.

„Donă neamuri“ de Sandu Aldea cu cuprinsu următor: Un arăndaș, Despărțire, La țară, Acasă, Tinerete, Nepotul lui Mihalis, Serii de iarnă, Invrăjbiții, O afacere. La oaste, Alte învoielii, Singură, Seceta Pierzanie, Ogorul strămoșesc. Prețul 1 cor. 50 plus 20 bani porto.

— Romanul „Robia Banului“ de Sofia Nadejde a apărut în o nouă ediție și se adă la tipografia și librăria A. Mureșianu în pret de 2 Lei plus 30 bani porto.

„Dac'ași fi o păsărică“ romanță frumoasă pentru voce și piano, cuvintele de I. Ioanqvița, compusă de d-l Ștefan C. Voicu. op. 1. prețul 80 bani plus 5 bani porto.



**Sănătatea**

este cea mai scumpă binefacere pentru Dame, se poate conserva și cultiva folosind

**Corset**

**Gradefront**

care este comod și modern.

se capătă după măsură sau gata numai în

MAGAZINUL

**Mme B. GOLDSTEIN,**

Confectionare de corsete specialitate  
BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21.

[206,9—12.]

„Geloșii“, comedie într'un act, după germană, de Moșul. Brașov. Tipografia A. Mureșianu 1905. O piesă foarte potrivită pentru diletanții noștri dela sate și orașe (pentru 3 domni și 2 dame). Prețul 40 fileri franco.

**Profesor**  
dă lecții din  
**limba franceză.**  
Informații la Administr. „Gazetei“.  
(321,2—8)

**„Familia Română“**  
revistă ilustrată apare în fie-care săptămână cu un bogat cuprins literar și distractiv, (Sfaturi, Curierul Modei, Ghicitori). Abonații noi pot primi toate numerele dela început. Abonamentul e de **10 cor. pe an.**  
Adresa: **BUDAPESTA,**  
**V. Strada Csáky 23.**  
(5—12.)

**NOUL OTEL**  
**„CONTINENTAL“**  
proprietatea domnului Petru Popovici, situat în strada Castelului, Brașov,  
**s'a deschis.**  
Cel mai elegant otel din Brașov.  
Patruzeci odăi.  
Lumină electrică.  
Băi și grădină la dispoziție.  
Otelul este arangiat **cu cel mai elegant și modern confort** și e situat în centrul orașului, aproape de teatru și de aleele orașului.  
167,40—11.

**O recerință a frumsetei este Teintul frumos.**

Damele îl pot conserva prin folosirea a miraculoasei  
**MARGIT-CREMA**  
a lui FÖLDES.

**MARGIT-CRÈME** este un cosmetic cu deosebire fin și plăcut, care netezește fața în scurt timp face pielea moale ca catifeaua, în 10—20 zile. Dispare cu desăvârșire pistriul, petele de ficat și orice necurățen e a feței.

O particularitate avantajoasă a Crèmei este că nu face pielea lucie ca alte crème, din contră dispare lustrul, se poate folosi peste zi. Avantajul principal că nu conține argint v u sau plumb.

Prețul unui borcan mare **2 cor.**, borcan mic **1 cor.** Margit Pasta de dint **1 cor.** Apă de obraz **1 cor.**

Depozit principal în Brașov: Kell-men Ferencz; Klein Victor; Kugler Rez ô; Leng & Theil drog.; C. H. Neustätter drog.; Neustätter Joh. ô, Ob-rih Hurick, Roth Victor, Stenner Fray-s.  
In Sibiușoara: A. V. Langner, farm.; Julius Tartler, drog.

Producător: **CLEMENS v. FÖLDES, farmacist în Arad.**  
Comande de 6 cor. să trimit franco.

**Cruce seu stea după electro-magnetică**  
Patent Nr. 86867.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.  
**Vindecă și înviorază** pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boala se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, tuituri de ureche, bătăle de inimă, agățări de inimă, asmă, anșul greu, sgărțuri de stomac, lipsa poftel de mâncare, reoasă la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă pînă electricitate. — In cancelaria mea se află atestare încurșe din toate părțile lumii, cari prepesc cu multă încredințare mea și ori-cine pôte examina aceste atestare Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de ore-că „Cruce-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cernetat. Deja înfăințarea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndosebi

Prețul aparatului mare e **8 cor.** Pretul aparatului mic e **6 cor** folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din contra și locul de vëndare pentru țără și streinătate etc.

**MÜLLER ALBERT, Budapesta, V.28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.**

**Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.**  
Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Oct. st. n. 1908.

**Plecarea trenurilor din Brașov.**

**Dela Brașov la sud pesta:**

I. Trenul mixt la ora 5-26 min. dim.  
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ô. 2-45 m. p. m.  
III. Trenul de pers. la ora 7-30 min. s.era.  
IV. Tr. accel. p. Arad la ôrele 10-26 m. s.era

**Dela Brașov la Bucuresci:**

I. Trenul de persoane la ora 3-20 m. dim.  
II. Trenul mixt la ôrele 12-00 m. p. m.  
III. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).  
IV. Tren mixt la ôrele 7-47 s.era.\*  
\*) (care circula numai la Predeal).

**Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu Bereczk și Ciuc-Ghimes:**

I. Trenul de pers. la ora 5.15 min. dim.\*  
II. Trenul mixt la ora 8-41 min. a. m.\*  
III. Trenul de per. la ora 3-05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Sereda).  
IV. Tren de pers. la ôrele 7-00 m. s.era.\*  
\*) au legătură n. mai la Szepszi-Szt.-György).

**Dela Brașov la Zărnesci (gara Bartolomeiu)**

I. Trenul mixt la ora 8-40 min a. m.  
II. Trenul mixt la ora 4 16 min. p. m.  
III. Tren mixt la ora 9 46 s.era.

**Sosirea trenurilor în Brașov:**

**Dela Budapesta la Brașov:**

I. Tren acc. p. Arad la ôrele 4-52 m. dim.  
II. Trenul de persoane la ora 7-12 dim.  
III. Tr. accel. peste Clușiu la ô. 7-29 m. p. m.  
IV. Trenul mixt la ora 8-50 min. s.era.

**Dela Bucuresci la Brașov:**

I. Tren. de pers. la ora 7-28 min. dim. (numai dela Predeal).  
II. Trenul accel. la ora 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluj).  
III. Trenul pers., la ora 4 55 m. p. m.  
IV. Trenul mixt. la ora 9-18 min. s.era.

**Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:**

I. Trenul de persoane la ora 8.16 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Sereda).  
II. Trenul de pers. la ora 1-59 m. p. m.\*  
III. Trenul mixt, la ora 6-38 m. s.era.\*  
IV. Tren mixt, la ôrele 10-08 m. s.era. (\* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

**Dela Zărnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)**

I. Trenul mixt la ora 7-12 min. dim.  
II. Trenul mixt la ora 1-39 min. p. m.  
III. Tren mixt la ora 7-07 s.era.

**Notă.** Incepând cu 1 Iunie întră în circulațiune trenul direct Arad-Budapesta și trenul accelerat de dimineață Brașov-Budapesta.

**APĂ MINERALĂ PHÓNIX**  
**DIN BUZIÁS**

Succes extraordinar la suferințe de rinichi și beșică.  
Apă minerală plăcută fără fer.

**Cu deosebire apă de masă răcoritoare.**  
Vindecă, răcorește. Recomandată de medici.

Are efect excelent ca apă de cură la suferințe de rinichi, beșică, catar cronic de rinichi, formațiuni de peatră și boale catarale de secrețiune. — La cerere trimite prospecte Administrația Isovoarelor:

**Directia băilor MUSCHONG în Buziaș.**